

jest staven (gehemmt), — neodpovídá předpisu § 35 ex. ř., stačí poukázati na rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 9453 sb. n. s., v němž bylo vysloveno, že je přípustnou žalobní prosba, domáhající se výroku, že nárok z exekučního titulu byl zrušen, po případě staven. Neobstojí ani další výtka dovolatelova, že se příkázání pohledávky k vybrání stalo již před vydáním rozsudku sloužícího za základ exekuci, ježto prý usnesení exekučního soudu, povolující exekuci, se stalo před vydáním rozsudku ze dne 17. ledna 1927; ze spisů E 1613/26 sice vyplývá, že usnesení, povolující příkázání k vybrání, bylo učiněno již 5. listopadu 1926, že však bylo doručeno poddlužníkům, nynějším žalobcům, teprve 16. února 1927, tedy po prohlášení rozsudku. Podle § 305 ex. ř. jest příkázání k vybrání vykonáno teprve tím, že se usnesení, jímž se vyhovuje návrhu, by pohledávka byla příkázána, doručí poddlužníkovi; z toho jest vidno, že se stalo příkázání k vybrání teprve dne 16. února 1927, tedy teprve za měsíc po rozsudku sloužícím za základ exekuce. Jest sice přisvědčiti dovolateli, že podle § 234 c. ř. s. zcizení pohledávky, i exekuční zcizení, za sporu nemá vlivu na rozepři, než o to tu nejde, poněvadž se příkázání k vybrání stalo po prohlášení rozsudku, ano po jeho právoplatnosti. Po příkázání pohledávky k vybrání nemůže ji dosavadní věřitel již zažalovati a vybrati, poněvadž toto právo přísluší jen vymáhajícímu věřiteli, jemuž byla pohledávka příkázána k vybrání, jak zřejmě vyplývá z § 308 ex. ř. Jen vymáhající věřitel může, a to jménem svého předchůdce, vymáhati exekučně příkázanou pohledávku k uspokojení svého vykonatelného nároku, a to na základě usnesení o příkázání k vybrání a na základě exekučního titulu dlužníkovy proti poddlužníku. Přešlo-li takto příkázáním pohledávky k vybrání právo, vymáhati pohledávku, ze žalovaného na Dr. Viléma Z-a, nastala tím, jak odvolací soud správně uznal, skutečnost, stavící nárok žalovaného z rozsudku C II 938/26, takže jsou tu i věcné předpoklady žaloby podle § 35 ex. ř.

Čís. 10198.

Pojišťovací smlouva.

Ustanovovaly-li všeobecné pojišťovací podmínky, že pojištění vstoupí v platnost dnem v pojistce uvedeným o 12. hodině polední, bylo-li pojistné již do té doby zapraveno, zapraví-li se později, že vstoupí v platnost teprve o 12. hodině polední dne po zapravení nejbližší následujícího a, použije-li pojišťovna žalobního práva, že ručí z pojišťovací smlouvy ode dne podané žaloby, — neručí pojišťovna za úraz, jenž stihl pojistníka, nezaplátivšího prvou premii, v době sice po dni splatnosti první premie podle pojistky, ale před podáním žaloby o zaplacení dlužné premie, třebas se pojišťovna domáhala zaplacení premie od doby, kdy premie podle pojistky byla splatnou.

Zaslav pojišťovací návrh pojišťovně, dal pojistník na jevo, že celý jeho obsah jest projevem jeho vůle. Lhostejno, zda pojistník pojišťovací návrh četl čili nic.

(Rozh. ze dne 2. října 1930, Rv I 1973/29.)

Žalobce byl pojištěn u žalované pojišťovny od 15. října 1926 proti úrazu. Dne 18. listopadu 1926 utrpěl žalobce úraz. Proti žalobě o vyplacení pojištěného peníze namítla žalovaná pojišťovna najmě, že podle § 9 všeobecných pojišťovacích podmínek, tvořících podstatnou součást pojišťovací smlouvy, o níž jde, vstupuje pojištění v platnost dnem, kdy první premie byla zaplacená, pokud se týče dnem, kdy bylo zaplacení premie žalobou vymáháno. První premie byla žalovanou vymáhána na žalobci žalobou ze dne 20. prosince 1926 a žalovaným (žalobcem) zaplacená dne 15. února 1927. Nebyla proto pojišťovací smlouva ještě v platnosti, když žalobce utrpěl úraz, z něhož dovozuje žalobní nárok, a jest proto žaloba bezdůvodná. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Předem jest se zabývatí výtkou nesprávného právního posouzení. Bezdůvodně vytýká žalující, že žalovaná vymáhajíc na žalobci pojišťovací premie, připadající na celý rok včetně od počátku pojištění až do úrazu, nikoliv jen poměrnou část, dala nesporně na jevo, že trvá na smlouvě a ručí za úraz ve smluvní době, v době od 15. října 1926, i když pojišťovací premie nebyla v této době zaplacená. Že žalovaná, podavši žalobu, dala na jevo, že trvá na smlouvě, jest ovšem správné, jiná však jest otázka, zda ručí již proto za úraz, který se stal žalobci dne 18. listopadu 1926 před zaplacením premie (prvé, počáteční) a před podáním žaloby. Všeobecné pojišťovací podmínky mají ustanovení, že pojištění vstoupí v platnost dnem v pojistce udaným o 12. hodině polední, bylo-li pojistné do té doby již zaplacen; zapraví-li se později, vstoupí v platnost teprve o 12. hodině polední dne, jenž po zapravení nejbližší následuje, a použije-li žalovaná žalobního práva, ručí z pojišťovací smlouvy ode dne žaloby. Toto ustanovení o počátku platnosti pojištění nedoznalo změny tím, že žalovaná strana vymáhala žalobou a přijala pozdější zaplacení premie za dobu od 15. října 1926 do 14. října 1927. Tyto okolnosti nelze vykládati jako mlčky učiněný projev vůle (§ 863 obč. zák.) změnití ustanovení všeobecných podmínek o počátku účinnosti pojištění. Tyto všeobecné podmínky otištěné i na návrhu na pojištění, jenž jest ofertou o pojištění, i na pojistce, jsou součástí pojišťovací smlouvy, ježto návrh na pojištění byl žalující stranou přijat doručením pojistky obsahující tytéž podmínky.

Toto smluvní ustanovení jest pro počátek účinnosti pojištění rozhodným a pojištění počalo tedy teprve podáním žaloby, t. j. dne 20. prosince 1926 a úraz žalobce ze dne 18. listopadu 1926 nespadá pod pojištění. Pro otázku počátku účinnosti pojištění jest bez významu, že žalovaná strana posečkala žalující se zaplacením premie, rovněž zda právem, či neprávem žádala zaplacení celé roční premie již od 15. října 1926, ode dne, kdy premie podle smlouvy byla splatná, či zda byla oprávněna domáhati se jen poměrné části premie. Hledíc k jasnému ujednání o počátku účinnosti pojištění, mohla by snad vzniknouti jen otázka, zda žalující může zpět požadovati část premie, vypadající na dobu od 15. října 1926 (od smluvené splatnosti premie) do 20. prosince 1926 (podání žaloby na její zaplacení), tato otázka však jest bez významu pro tento spor a netřeba se jí tedy zabývatí. Rovněž jest pro spor bez významu,

zda žalující četl ustanovení pojišťovacího návrhu až po úraze čili nic. Zaslav pojišťovací návrh žalované straně, dal žalující na jevo (§ 863 obč. zák.), že celý obsah jest projevem jeho vůle; neseznámil-li se úplně s jeho obsahem, jednal na své nebezpečí a nemůže se své nedbalosti dovolávat jako důvodu pro to, že ustanovení návrhu, druhou stranou přijatá, nejsou pro žalobce závaznými. Opačný výklad příčil by se poctivému obchodování (§ 914 obč. zák.). Že premie vymáhaná žalovanou stranou žalobou ze dne 20. prosince 1926 je premií za dobu od 15. října 1926, o tom podle napadeného rozsudku není pochybnosti, třeba to prvý soud výslovně nezjišťuje. Plyne to jasně z toho, že mluví o jednorroční premii a o tom, že další premie byla splatná 15. října 1927. Nelze tedy za oprávněnou považovati výtku, že prvý soud nesprávně v tom směru hodnotil provedené důkazy. Hledíc k smluvnímu ustanovení o počátku účinnosti pojištění nemá pro spor významu, proč žalovaný nezaplatil premii v čase smluvené splatnosti a zda včasné placení bylo zmařeno událostí, již jest u něho považovati za vyšší moc. Nezůstalo proto řízení kusým proto, že prvý soud neprovedl důkazy nabídnuté žalovaným zvěrolékařským vysvědčením a výslechem stran o tom, že žalující nemohl zaplatiti premii v čas, poněvadž mu padl kůň, a že žalovaná strana mu lhůtu k placení prodlužovala.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Sporná věc nebyla posouzena v napadeném rozsudku po právní stránce mylně. Třebaže pojišťovací návrh, k němuž jsou jako jeho součást připojeny všeobecné pojišťovací podmínky a jež žalobce podepsal a zároveň podpisem potvrdil mimo jiné, že jest mu znám obsah všeobecných podmínek pojišťovacích, není ještě smlouvou, pojišťovací smlouva byla uzavřena na základě tohoto pojišťovacího návrhu tím, že podle něho byla vyhotovena pojistka, kterou žalobce přijal a nic proti ní nenamítal. Okolnost, zda dovolatel četl, či nečetl pojišťovací návrh, jest, jak odvolací soud správně odůvodnil, pro rozhodnutí rozepře nezávažná. Nezávažným jest, zda dovolatel obdržel pojistku těsně před úrazem, což v řízení soudu prvé stolice nebylo předneseno, jest novotou v dovolacím řízení podle § 504 čr. nepřípustnou, a též jest nerozhodné pro rozepří. z jakých příčin dovolatel nezaplatil pojišťovací premii před úrazem. Ke změně smluvených pojišťovacích podmínek nepostačuje jednostranný projev. Z vymáhání premie žalobou nelze odvoditi vůli žalované pojišťovny, by tím bylo změněno ustanovení pojišťovacích podmínek o počátku účinnosti pojištění. Takováto změna tím méně mohla nastati pouhými upomínkami. Bezdůvodné jsou i dovolatelovy výtky, že žalovaná pojišťovna, vědouc o úrazu, ač bez své újmy a škody mohla ustoupiti od smlouvy, tak neučinila, nýbrž, schválivši další upomínkou dosavadní lhůty, vymáhala premii za celý rok a tím i za dobu, ve které se stal úraz, a že vymáhala tím premii, odpovídající nebezpečnosti člověka neraněného, nikoli člověka invalidy. Dovolatel nedbá toho, že mu prodloužení

čekací lhůty bylo nabídnuto pod podmínkou, že přiložené prohlášení bude žalované pojišťovně vráceno jím podepsané do tří dnů. Že se tak stalo, nebylo dovolatelem ani tvrzeno, natož dokázáno. Žalovaná pojišťovna jednala v rámci oprávnění pojišťovací smlouvy, dávši si premii zaplatiti za celý rok, ačkoli podle pojišťovacích podmínek ručí jen za část roku, která následuje po zaplacení premie za dotyčný rok. Není tedy opodstatněn dovolací důvod čís. 4 § 503 cřs.

Čís. 10199.

Pojišťovací smlouva.

Výklad pojišťovacích podmínek, obsahujících ustanovení shodné s § 29 (2) poj. zák., dosud neplatícím.

Nechce-li pojišťovatel přivoditi zrušení smlouvy, není třeba, by před žalobou o zaplacení následné premie pojištěnce obmeškálého s placením premie vyzval k placení a poskytl mu dodatečnou lhůtu.

(Rozh. ze dne 2. října 1930, Rv I 1992/29).

Žalovaný uzavřel se žalující pojišťovnou pojišťovací smlouvu proti poškození a odcizení autobusu za roční premii 5.192 Kč, splatnou vždy 29. července každého roku. První premii žalovaný zaplatil, nikoliv však i druhou. Žalující pojišťovna neudělila žalovanému dodatečnou lhůtu k zaplacení této premie ve smyslu čl. 6 čís. 4 pojišťovacích podmínek. V říjnu 1928 žalovaný prodal a odevzdal autobus Josefu M-ovi a oznámil to jen místnímu zástupci žalující pojišťovny. Žalobu pojišťovny proti žalovanému o zaplacení premie dospělé dne 29. července 1928 procesní soud první stolice pro tentokráte zamítl. Důvody: Čl. 6 čís. 4 všeobecných pojišťovacích podmínek stanoví: »Nebyla-li následná premie v den splatnosti zaplacená, budiž pojistník na své útraty písemně vybídnut, by platil, a uvědoměn o právních následcích dalšího prodlení v placení, při čemž mu budiž určena dodatečná lhůta jednoho měsíce. Prodlévá-li pojistník při uplynutí dodatečné lhůty, může pojišťovatel zrušiti smlouvu bez výpovědní lhůty. Za výpověď se pokládá neuplatní-li se žalobou nárok na premii do tří měsíců po uplynutí dodatečné lhůty«. Čl. 7 podmínek stanoví: »Změnu ve vlastnictví jest neprodleně oznámiti, pojišťovací poměr trvá bez ohledu na vlastnictví potud, pokud silostroj nalézá se v držbě pojistníka, za běžící rok zaplacená premie zůstává pojišťovateli«. Smlouvu jest vyložiti tak, jak to žádá obyčej poctivého obchodu (§ 914 obč. zák.). Poctivě lze smlouvu vyložiti, tak jak ji každý čtoucí musí rozuměti bez velikého hloubání. V souzeném případě jde o premii druhou, následnou. Práví-li se: »nebyla-li následná premie v den splatnosti zaplacená, budiž pojistník na své útraty písemně vybídnut, by platil, při čemž mu budiž určena dodatečná lhůta jednoho měsíce«, musí každý čtenář podmínek tomu rozuměti tak, že sice premie jest splatná, ale není ještě žalovatelná, protože musí býti dříve pojistník upomenut a musí mu býti dána lhůta. Kdyby